

1. De leeromgeving moet functioneel zijn, dat wil zeggen: overeenkomen met situaties waarin het geleerde later moet worden toegepast;
2. de leeromgeving moet levensrecht zijn, dus over te dragen kennis moet 'gebruikswaarde' hebben in een specifieke context;
3. de leeromgeving moet uitnodigen tot activiteit waarbij op een interactieve en een op integratie gerichte wijze wordt omgegaan met de leerstof;
4. de leeromgeving moet voorzien in *coaching*, waarbij gedragsmodellen worden voorgehouden met aandacht voor affectieve leerprocessen;
5. de leeromgeving moet het besef van eigen vermogen ontwikkelen door regelmatige terugkoppeling;
6. de leeromgeving moet de leerling in toenemende mate verantwoordelijkheid geven voor zijn eigen leerproces.

Het keuzevak Rechtshulp VU voegt hier nog een zevende punt aan toe: het maakt de student, als oudste maatje in een koppel, mede verantwoordelijk bij het leerproces van de ander en leert hem samenwerken, communiceren en overdragen. Er is in de afgelopen 25 jaar nog geen diepgaand onderzoek verricht naar de functie van Rechtshulp VU als onderwijsmethode. Wel hebben wij in het begin van de jaren negentig een opmerkelijke ervaring opgedaan. Oud-studenten van Rechtshulp VU kregen de gelegenheid mee te draaien in de *legal clinics* van de University of Maryland te Baltimore en de York University (Osgoode Hall Law School) te Ontario. Zowel aan de overkant als hier zagen de betrokkenen het experiment met grote scepsis tegemoet. Werkend in een ander rechtssysteem en met een forse kennisachterstand zouden de VU-studenten niets of hoog-

stens in geringe mate iets kunnen presteren. In het laatste geval werd veel begeleiding verwacht voor de plaatselijke staf. Het pakte anders uit. De Canadese hoogleraar, Zemans, was onder de indruk van onze intelligente, toegewijde en hardwerkende studenten; de Amerikaanse hoogleraar, Bamberger, schreef dat hij onze studenten beter vond dan de zijne. De studenten slaagden er na een inwerkperiode in om zaken zelfstandig en met succes af te handelen.

Daarmede is aannemelijk dat Rechtshulp VU bijdraagt aan het bereiken van wat Schoordijk in het hierboven aangeduide artikel aangaf als het kerndoel van het juridisch onderwijs. Belangrijker dan een verantwoord curriculum is, de wijze waarop wordt gedoceerd en niveau daarvan. Parate kennis kan snel worden afgeschreven. Het gaat er veelal niet om wat wordt gedoceerd, aldus Schoordijk, als maar wordt gedoceerd gericht op het verwerven van een methode van denken. Kennelijk komen wij een heel eind in die richting.

(Kees Speelman).

Studenten Rechtshulp VU.

De jaarlijkse alumnibijeenkomst vindt plaats op vrijdag 23 oktober 1998, 16.00 uur in het Auditorium. Thema: visies op juridisch onderwijs. Oud-studenten van Rechtshulp VU zijn, in verband met het 25-jarig bestaan van dit keuzevak, in het bijzonder welkom.